

Стратегия за Западните Балкани: ЕС представя нови водещи инициативи и подкрепа за ориентирания към реформите регион

Страсбург, 6 февруари 2018 г.

Днес Комисията прие стратегия за надеждна перспектива за разширяване и засилен ангажимент на ЕС към държавите от Западните Балкани.

Както обяви председателят Юнкер в своята реч за състоянието на Съюза за 2017 г., Комисията прие днес стратегия за [надеждна перспектива за разширяване и засилен ангажимент на ЕС към държавите от Западните Балкани](#), потвърждавайки европейското бъдеще на региона като геостратегическа инвестиция в стабилна, силна и обединена Европа, основаваща се на общи ценности. В стратегията се посочват приоритетите и областите на **съвместно засилено сътрудничество** с цел преодоляване на конкретни ключови предизвикателства, пред които са изправени Западните Балкани, и по-специално необходимостта от **основни реформи** и **добри съседски отношения**. В основата на една **надеждна перспектива за разширяване** са непрекъснатите усилия и необратимите реформи. **Напредъкът по пътя към ЕС** е цел и [процес, основан на заслуги](#), който зависи от конкретните резултати, постигнати от всяка отделна държава.

Днес Европейската комисия оповести [шест водещи инициативи](#) с конкретни действия, които ЕС ще предприеме през следващите години в подкрепа на усилията за трансформация на Западните Балкани в области от взаимен интерес. Те варират от инициативи за засилване на принципите на правовата държава, засилено сътрудничество в областта на сигурността на границите чрез съвместните екипи за разследване и Европейската агенция за гранична и брегова охрана, и разширяване на енергийния съюз на ЕС, за да обхване Западните Балкани, до понижаване на цените за роуминг и осигуряване на ширококолов достъп в региона. В стратегията се подчертава също така, че ЕС трябва да има готовност да приеме нови държави членки, след като те изпълнят критериите.

Председателят на Европейската комисия, Жан-Клод **Юнкер** заяви: „Като инвестираме в стабилността и просперитета на Западните Балкани, инвестираме в сигурността и бъдещето на нашия Съюз. Макар че няма да има други разширявания по време на настоящия мандат, днес Европейската комисия очерта европейското бъдеще за Западните Балкани. При силна политическа воля, реални и трайни реформи и окончателно решаване на споровете със съседни държави Западните Балкани могат да постигнат напредък по своя път към ЕС. Дали това ще бъде постигнато, ще зависи изцяло от обективните им заслуги. Европейската комисия ще бъде строга, но и справедлива. Ще посетя всяка от страните в Западните Балкани в края на месеца, за да отправя ясно послание: продължавайте с реформите и ние ще продължим да подкрепяме европейското ви бъдеще.“

Върховният представител и заместник-председател Федерика **Могерини** заяви: „Западните Балкани са част от Европа: споделяме обща история, географско положение, културно наследство, възможности и предизвикателства — днес и в бъдеще. Общ е интересът да работим все по-сплотено за осигуряване на икономическото и социалното развитие на нашите народи, както и сигурността. Тази стратегия показва пътя, който ни предстои: всеки от шестимата ни партньори трябва да преодолее веднъж завинаги миналото, а всички ние заедно — да направим процеса на Западните Балкани към Европейския съюз необратим и да обединим отново континента. Стратегията ясно ни показва обща, ясна, недвусмислена, надеждна и конкретна перспектива за интеграция в ЕС на всяка от шестте държави партньорки. Идните месеци ще бъдат не само натоварени, но и от решаващо значение, за да гарантираме, че тази историческа и уникална възможност няма да бъде пропиляна.“

Комисарят по въпросите на европейската политика за съседство и преговорите за разширяване Йоханес **Хан** подчерта: „Днес потвърждаваме, че вратата на Съюза е отворена за Западните Балкани, които вече са анклав, заобиколен от ЕС, и че предложението ни е искрено. С новия подход, подплатен с конкретни мерки, укрепваме процеса на разширяване, за който са необходими надеждни усилия и реформи, по-специално за засилване на принципите на правовата държава. Трябва да продължим да работим за благото на гражданите.“

Акцент върху убедителните реформи и помирието

За да спазят критериите за членство в ЕС и тъй като това е в техен интерес, Западните Балкани трябва да изпълнят **всеобхватни реформи** в ключови области. Принципите на правовата държава, основните права и управлението трябва да бъдат укрепени в значителна степен. Съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност, както и реформата на публичната администрация трябва да доведат до реални резултати, а доброто функциониране на демократичните институции — да бъде засилено в значителна степен. Икономическите реформи трябва да се осъществят активно, така че да бъдат преодолени структурните слабости, ниската конкурентоспособност и високото равнище на безработица.

Всички държави трябва да се ангажират на думи и дела да преодолеят наследството от миналото чрез постигане на **помирение и разрешаване на набелязаните проблеми**, и по-конкретно на граничните спорове, много преди присъединяването си към ЕС. Необходимо е всеобхватно, правнообвързващо споразумение за нормализиране на отношенията между Сърбия и Косово, за да могат да напредват по пътя си към европейско бъдеще.

Шест водещи инициативи в подкрепа на трансформацията на Западните Балкани

ЕС е вече най-големият донор и инвеститор в региона и политически партньор на Западните Балкани. ЕС е също така най-големият търговски партньор на Западните Балкани с годишен обем на търговията в размер на 43 милиарда евро (за 2016 г.). Днес Европейската комисия определи **шест водещи инициативи**, които ще укрепят допълнително нашето сътрудничество в редица области и ще подпомогнат процеса на трансформация в Западните Балкани. Тези водещи инициативи са насочени към конкретни области от общ интерес: принципи на правовата държава, сигурност и миграция, социално-икономическо развитие, транспорт и енергийни връзки, програма в областта на цифровите технологии, помирение и добри съседски отношения. Конкретни действия в тези области са предвидени през периода 2018—2020 г.

За изпълнението на стратегията за Западните Балкани и за подкрепа на плавния преход към членство е абсолютно необходимо да има подходящо финансиране. Комисията предлага постепенно увеличаване на финансирането по линия на Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП) до 2020 г., доколкото е възможно в рамките на разпределените средства по текущия пакет. Само за 2018 г. вече е предвидена предприсъединителна помощ за Западните Балкани в размер на 1,07 милиарда евро в допълнение към близо деветте милиарда евро през периода 2007—2017 г.

Следващи стъпки по пътя към членство в ЕС

Политиката за разширяване на ЕС е неделима част от по-широката стратегия за укрепване на Съюза до 2025 г., очертана от председателя Юнкер в [речта му за състоянието на Съюза](#) от септември 2017 г. и в [пътната карта за по-обединен, по-силен и по-демократичен Съюз](#). Въпреки че **ЕС би могъл да наброява повече от 27 държави членки**, динамиката на напредъка по пътя на всяка от държавите от Западните Балкани се обуславя от нейните собствени заслуги и скоростта, с която тя напредва, в зависимост от конкретно постигнатите резултати. В стратегията са разяснени стъпките, които **Черна гора и Сърбия** следва да предприемат за приключване на присъединителния процес до 2025 г.; другите държави могат да ги настигнат, но засега Черна гора и Сърбия са единствените две държави, с които вече се водят преговори за присъединяване. Тази перспектива в крайна сметка зависи от силната политическа воля, осъществяването на реални и трайни реформи и окончателното разрешаване на споровете със съседните държави.

Всички държави от Западните Балкани имат възможност да постигнат напредък по своя път към ЕС. Комисията оценява всички страни по справедлив и обективен начин въз основа на техните заслуги и скоростта, с която напредват. **Албания и бившата югославска република Македония** отбелязват значителен напредък по пътя си към ЕС и Комисията е готова да изготви препоръки за започването на преговори за присъединяване въз основа на изпълнените условия. Комисията ще започне изготвянето на становище относно молбата за членство на **Босна и Херцеговина** след получаване на изчерпателни и цялостни отговори на своя въпросник. При непрекъснати усилия и ангажираност Босна и Херцеговина би могла да стане кандидат за присъединяване. **Косово** има възможност за траен напредък чрез изпълнение на Споразумението за стабилизиране и асоцииране, както и да ускори напредъка си по пътя към ЕС, когато обективните обстоятелства са налице.

Политически ангажимент на лидерите на региона

На разглежданите държави предстои много работа, за да бъдат в състояние да отговорят на условията и критериите за членство в ЕС. В стратегията се подчертава, че лидерите на региона не трябва да изпитват съмнения по отношение на стратегическата си ориентация и ангажираност. Именно те трябва да поемат отговорност, за да превърнат тази историческа възможност в

реалност.

Подготовка на ЕС за приемане на нови държави членки

ЕС трябва да има готовност да приеме нови държави членки, включително от **институционална и финансова гледна точка**, след като те изпълнят необходимите условия. Съюзът трябва да стане по-силен, по-стабилен и по-ефективен, преди да се разрасне още. За ефективното вземане на решения е необходимо да се гласува с квалифицирано мнозинство в Съвета по отношение на областите на политиката, за които такова гласуване вече е предвидено. Освен това, както бе обявено от председателя Юнкер в речта му за състоянието на Съюза за 2017 г., през първото тримесечие на 2018 г. Европейската комисия ще представи възможностите за допълнително засилване на гласуването с квалифицирано мнозинство.

Също така е необходима по-ефективна система за справяне със системните заплахи или нарушения на принципите на правовата държава в коя да е държава — членка на ЕС. През октомври 2018 г. се очаква инициатива на Комисията в тази връзка.

И накрая, трябва да бъдат въведени специални условия, за да се гарантира, че бъдещите държави членки не могат да блокират присъединяването на други държави кандидатки от Западните Балкани.

Контекст

[Стратегията между ЕС и Западните Балкани — Надеждна перспектива за разширяване и засилен ангажимент към държавите от Западните Балкани.](#)

[Въпроси и отговори — Надеждна перспектива за разширяване и засилен ангажимент към държавите от Западните Балкани.](#)

[Информационен документ — Шест водещи инициативи в подкрепа на трансформацията на Западните Балкани](#)

[Информационен документ — Пътят напред с оглед на възможната перспектива през 2015 г.](#)

[Информационен документ — Икономическият потенциал на отношенията на ЕС със Западните Балкани](#)

[Информационен документ — Процесът на разширяване](#)

[Информационен документ — Черна гора](#)

[Информационен документ — Сърбия](#)

[Информационен документ — бившата югославска република Македония](#)

[Информационен документ — Албания](#)

[Информационен документ — Босна и Херцеговина](#)

[Информационен документ — Косово](#)

IP/18/561

Лица за контакти с медиите:

[Maja KOCIJANCIC](#) (+32 2 298 65 70)

[Alceo SMERILLI](#) (+ 32 2 296 48 87)

Въпроси на граждани: [Europe Direct](#) на телефон [00 800 67 89 10 11](#) или на електронния адрес [на информационната служба](#)